

R. de *Bardines* a. 1250 a Gósol (PPujol, *DocVgUrg*, 15.26). *Serrabardina*, prop de Seva (veg. mapa Aegerter del Montseny).

Però com que abunda molt en qualitat de NP masculí, sobretot en les nostres zones del Nord, i en els SS. IX-XII, ha de ser bàsicament un NP germànic: Un *sayone Bardina*, pall. a. 859 (colle. Moreau II, 22); «*Bardina prepositus*» a. 962, i altres homes *Bardina*, en docs. d'Alaó o Pall., a 962, 970, 981 (Abadal, P. i Rbg., núm. 188, 209, 264); *Bardina monacus* 1040, en els Docs. d'Ovarra (MDuque, 132.10). També més a l'E.: a Organyà a. 1021 (*BABL* VIII, 420); un Guilbert *Bardina* c. 1100 (CCandi, *Mi. Hi. Cat.* II, 88); Ripollès a. 1016 (a Palmerola, CCandi, o. c. I, 51). I en el *Cart.* de St. Cugat: *frater meus Bardina* a. 15 1060 (II, 290) i ja a. 997 (Mas, N. H. *Bna.* IV, 174). Segueix fins avui molt estès com a cognom, sobretot del Nord: dos a Rialb (*Capbreu* de 1605, fº 9r i 73r).

Tenim aquí sens dubte un dels abundosos NPP germ. en -IN, -INA, masculí (i femení) que registra Först., entre ells *Bardinus* (col. 248).

Encara que l'arrel germànica BARD- no sigui de les més productives (una dotzena de casos, Först.), també va donar un NP BARDO (Först., 247), amb arrelament català. *Bardó* degué ser una vella família de propietaris en el baix Vallespir: Molí d'en *Bardó*, *Pou d'en Bardó*, *Font de la Passeta* o d'en *bårdús*; i avui han erigit un luxós *Château d'En Bardó*, entre els te. de Vivers, Ceret i St. Joan la Cella (xxiv, 148.18, 24, 30 166.20, 21, 167.12, '06 × '020, 06 × 80).

NLL ja vells de forma *Montbardó*: gran i antic mas (*mumbardó*) te. Pobra de Lillet, que es deixa a l'esq. baixant del coll de Merolla (0.30 h. avall, i altre tant des d'Aranyonet (1926, 1933), C. A. Torras (*Bgd.* 125); ja consta el 1573, en la llista dels llocs més destacats, dependents de La Pobra (SerraV., *Pinós Mtpl.* III, 184). Un homònim en el baix Berguedà, ha deixat el nom en la *Creu de Montbardó* te. de Viver (CATorras, *Pir. Cat.*, vol. VI).

I uns quants homònims oc. i it. *Mont-Bardón*, «domaine ruiné» en el Cantal (1444), i *Le Moulin-Bardon* terme Ussel (*Moulin de Bardou*, 1654), Amé (*Di. Top. Cantal*), *Montbardon*, poble del departament Gers. I el NL toscà *Bardone* (Pieri, *Top. Arno*, 45 204).

Bardissa, V. *Barçola Bardó*, V. *Bardina Bardolet*, V. *Berdolet*

BARDOLL

Llogaret de les Garrotxes de Conflent, entre Talau i Orellà, prop d'Oleta. Recordo haver-l'hi oït pronunciar *bårdül* (1968), si bé algú ho digué amb la pronunciació afrancesada -ól (a Évol: Pla i Font de ~ xxiii, 183),¹ però també hi vaig oïr *burdül* (xxiii, 169, 184, 188 i xxiv, 2).

En canvi no n'escassegen les dades i mencions an-

tigues. Any 957: *Bardolio* (Alart, B.S.Agr.Pyr.Or. x, 82); a. 1046: *Bardoll*; a. 1072: *Bardolii* (id. *Cart. Rouss.* 62, 81); a. 1304: *Bardolio* (RLR VII, 42); *Bardoll* (Alart, *Doc. Ge. Hist.* 12). En l'*InvLC* en dóna sobretot a base de persones provinents d'allí. 1247: Petro de *Bardol*; 1249: Johan de *Bardol*; 1264: Arnald de *Bardolyo* (*InvLC*); 1275: G. de *Bardoll* (RLR IV, 359); 1271: Rº de *Bardolio*, draperio, a Perpinyà (*InvLC*, s. v. *draper*); 1292: Petri *Bardoil*, a Millars (*InvLC*); 1323: «dix En P. de *Bardoyl* que ---» (*InvLC*, s. v. *dir*). En RLR xxix, 63 ss. trobo més dades del nom *Bardoyl* escrit així sovint i en docs. de 1313 ss. (pp. 66, 70, 71, 72, 74), també el 1312 i abans (p. 63), però també *Bordoyl* a. 1312 (p. 65). La devesa de *Bordoll* fou dels habitants d'Orellà a. 1532 (*InvLC*). En tot cas els casos antics de la grafia -ol s'han d'entendre com símbol imperfecte de -ól.

PVidal assenyala a Vilafranca de Conflent una llosa tumular d'Arnald de *Bardoyl*, amb data 1263 (*Guide Pyr. Or.* 267). Ponsich (*Top.* 116) documenta molt el NL *Bardollo* 959, i altres set mencions amb *Ba-* (*Bardoyl* etc.) des de 1019 a 1318; i des de 1358 vuit mencions més en *Bo-* (*Bordoll* i anàlogues). Quasi tot amb palatal final i vocal o (*Bordoll*, -oyll; -ull només 1667 i 1721).

Aquest conjunt, junt amb el fet de ser en un fons de ribera molladiu, em fa creure que hi hem de veure el mot dial. *bordoi* 'paratge aigualós' viu encara en alguns llocs del Maresme (*DAG*, Mataró), amb -yl > ÿ com és normal en aquesta comarca (*Bordoy* també cognom no rar en cat. central). D'acord amb el sign., en el *DECat* II, 111a35 ss. ho explico com *bes-doyl* 'cosa de doll, mig adollada' amb el canvi normal de z > r davant consonant sonora (com en *paborde* < *prebosde*, *bordar*, *targa* etc. i l'assimilació e-ó > o-ó, que en el NL present no constatava jo fins a 1312, i Ponsich sovint des de 1358. Davant del grup -rd- no és estrany que *Berd-* es confongués amb *Bard-*, majorment havent-hi en cat. tants mots d'aquesta arrel (*supra*, *barder* etc.).

Com a NP el trobem estès a molts llocs, possiblement tots des del focus rossellonès. Un *Guillelmus Bardoll*, figura a. 1257-8 en docs. val. (MtzFdo, *Doc ValACA* I, núm. 84). «En *Bardoyl*» templer d'Osca a. 1319 (MiretS, *TemplH*, 391); *Apparici Bardoll* a CastPna. (*Ll. de Vâlues* de 1398). *Bordoll* cognom 1518 (*Spill de Castellbó* 88r). Cognom mall. *Bordoy* sis cites des de 1518 (JMBover, *Bi. Escr. Bal.*, 144-50 148). Sengles *Son Bordóÿ* a Llubí i a Campanet (xli, 4.25, m. Masc. 19A7; xl, 86.19, 10B10).

¹ Com que tots aquests llogarets estan quasi des poblats, i més *Bardoll*, ja no hi vaig poder trobar informador local; sinó més avall, a Talau, on l'informant (petita autoritat local) m'assenyalava *el Pla de Bardol*, dalt de la serra, damunt aquests llogarets, a la riera d'Évol, vora «la Cadira de les Bruixes» (xxiv, 15.8).

Barea (Vistabella), V. *Abaria* *Barelles*, V. *Barilles*